

RETTSMØTERAPPORT
i sak E-3/12

ANMODNING til EFTA-domstolen i henhold til artikkel 34 i Avtalen mellom EFTA-statene om opprettelse av et Overvåkningsorgan og en Domstol fra Borgarting lagmannsrett i en sak mellom

Staten v/Arbeidsdepartementet,

og

Stig Arne Jonsson

om reglene for fri bevegelighet for arbeidstakere i EØS-området.

I Faktum og saksgang

1. Stig Arne Jonsson (“saksøkte”) er svensk statsborger og bosatt i Sverige. Siden 1983 har han ofte påtatt seg arbeidsoppdrag i Norge, hvor han også hadde sitt siste arbeid, for det norske selskap Leonhard Nilsen & Sønner AS på Svalbard, før han ble arbeidsledig i november 2008. Under dette arbeidsforhold oppholdt Jonsson seg i Norge i arbeidsperiodene, mens han normalt reiste hjem til Sverige i friperiodene. Etter han ble arbeidsledig, reiste han hjem til Sverige og har siden ikke hatt faktisk opphold i Norge.

2. Etter ansettelsesforholdets slutt fremmet Jonsson i januar 2009 krav om dagpenger i Norge som helt arbeidsledig.

3. Den 21. januar 2009 fattet NAV EØS-forvaltning (“NAV”) vedtak hvor krav om dagpenger ble avslått med den begrunnelse at saksøker ikke oppholdt seg i Norge og derfor ikke oppfylte vilkårene for rett til dagpenger ved arbeidsledighet, jf. artikkel 71 i rådsforordning (EØF) nr. 1408/71 om anvendelse av trygdeordninger på arbeidstakere, selvstendig næringsdrivende og deres familiemedlemmer som flytter innenfor Fellesskapet (EFT, engelsk spesialutgave 1971 (II), s. 416, “trygdeforordningen” eller “forordningen”).

4. Jonsson påklagde vedtaket. Klageinstansen stadfestet imidlertid avslaget på dagpenger ved vedtak av 22. mai 2009. Mens hans klagesak var til behandling, søkte han også om ytelser ved arbeidsledighet i Sverige og meldte seg ved arbeidsformidlingen der.

5. Jonsson brakte vedtaket fra ankeinstansen inn for Trygderetten, som i kjennelse av 1. juni 2010 ga saksøkte medhold. Trygderetten la til grunn at kravet om opphold i Norge ikke kunne anvendes i saksøktes tilfelle fordi det ifølge Trygderetten var uforenlig med trygdeforordningen artikkel 71.
6. I tråd med Trygderettens kjennelse mottok Jonsson dagpenger fra Norge fra 1. januar 2009 til 12. desember 2009.
7. I forbindelse med oppfølgingen av Trygderettens kjennelse anmodet norske myndigheter om ytterligere informasjon fra Jonsson. Denne informasjonen viste at Jonsson i februar 2009 hadde meldt seg ved arbeidsformidlingen i Sverige og søkt om ytelser ved arbeidsledighet også der. Ved vedtak av 31. mars 2009 fra Byggnadsarbetarnas arbetslöshetskassa var Jonsson blitt innvilget dagpenger fra og med 2. mars 2009. Beløpet som ble utbetalt i Sverige, var imidlertid langt lavere enn ytelsene ved arbeidsledighet fra Norge ville vært, bl.a. fordi saksøkte ikke hadde vært medlem i den aktuelle arbetslöshetskassa.
8. Staten brakte Trygderettens kjennelse inn for lagmannsretten, med påstand om at Trygderettens kjennelse er ugyldig. Jonsson har påstått seg frifunnet.
9. Borgarting lagmannsrett besluttet å anmode EFTA-domstolen om en rådgivende uttalelse om følgende spørsmål:

Når det i henhold til den nasjonale lovgivningen blant annet stilles krav om faktisk opphold i landet for å få ytelser ved arbeidsledighet, er det da forenlig med rådsforordning (EØF) nr. 1408/71 art. 71 nr. 1 b) å stille vilkår om fortsatt opphold i den kompetente stat (siste arbeidsstat) for å få slike ytelser fra denne staten, også for en helt arbeidsledig person som under siste arbeid har hatt opphold her som såkalt "uekte grensearbeider"?

Har det betydning for svaret på dette spørsmålet om:

1. **Den arbeidsledige bor i et land i nærheten av den kompetente stat (siste arbeidsstat) slik at det er praktisk mulig for vedkommende å møte ved arbeidsformidlingen i denne staten selv om vedkommende ikke har opphold her?**
2. **Den arbeidsledige, etter å ha reist tilbake til sin bostedsstat, melder seg som arbeidssøkende ved arbeidsformidlingen og søker om ytelser ved arbeidsløshet også i bostedsstaten?**

II Rettslig bakgrunn

EØS-rett

10. Første ledd i protokoll 40 til EØS-avtalen om Svalbard lyder:
Kongeriket Norge skal i forbindelse med ratifikasjon av EØS-avtalen ha rett til å unnta Svalbard fra anvendelse av avtalen.
11. Dette er en rett Norge har benyttet seg av.
12. Artikkel 1 bokstav b) i forordning nr. 1408/71, som i henhold til EØS-avtalen gjaldt i den aktuelle periode, fastsetter:
“grensearbeider” [betyr] en arbeidstaker eller selvstendig næringsdrivende som utfører inntektsgivende arbeid på en medlemsstats territorium og er bosatt på territoriet til en annen medlemsstat som han som regel reiser tilbake til daglig eller minst en gang i uken; en grensearbeider som av foretaket han vanligvis er tilknyttet, utsendes til den samme medlemsstats eller til en annen medlemsstats territorium, eller som utfører tjenester på samme medlemsstats eller en annen medlemsstats territorium, skal likevel fortsatt anses som grensearbeider i et tidsrom som ikke må overstige fire måneder, selv om vedkommende i dette tidsrommet ikke kan reise tilbake til sitt bosted daglig eller minst en gang i uken,
13. Artikkel 71 nr. 1 i forordning nr. 1408/71 fastsetter:
 1. *Arbeidsløse arbeidstakere som under sitt siste arbeid var bosatt på territoriet til en annen medlemsstat enn den kompetente stat, skal motta ytelser etter følgende bestemmelser:*
 - a) *i) grensearbeidere som er delvis eller periodevis arbeidsløse i det foretaket der de er ansatt, skal motta ytelser i henhold til bestemmelsene i den kompetente stats lovgivning som om de var bosatt på denne stats territorium; ytelsene skal utbetales av den kompetente institusjon,*
 - ii) *grensearbeidere som er helt arbeidsløse, skal motta ytelser i henhold til bestemmelsene i lovgivningen i den medlemsstat på hvis territorium de er bosatt, som om de under sitt siste arbeid hadde vært omfattet av denne lovgivningen; ytelsene skal utbetales av institusjonen på bostedet for dens egen regning,*
 - b) *i) arbeidstakere unntatt grensearbeidere som er delvis, periodevis eller helt arbeidsløse, og som fortsatt er til rådighet for arbeidsgiver eller for arbeidsformidlingen på den kompetente stats territorium, skal motta ytelser i henhold til bestemmelsene i denne stats lovgivning som*

om de var bosatt på dens territorium; ytelsene skal utbetales av den kompetente institusjon,

- ii) arbeidstakere unntatt grensearbeidere som er helt arbeidsløse, og som stiller seg til rådighet for arbeidsformidlingen i den medlemsstat på hvis territorium de er bosatt, eller som reiser tilbake til denne statens territorium, skal motta ytelser i henhold til bestemmelsene i denne statens lovgivning som om de sist hadde utført arbeid der; ytelsene skal utbetales av institusjonen på bostedet for dens egen regning. Dersom arbeidstakeren allerede har oppnådd rett til ytelser for den kompetente institusjons regning i den medlemsstat hvis lovgivning vedkommende sist var omfattet av, skal vedkommende likevel motta ytelser i samsvar med bestemmelsene i artikkel 69. Rett til ytelser i henhold til lovgivningen i den stat på hvis territorium den arbeidsløse er bosatt, skal suspenderes for det tidsrom vedkommende i henhold til artikkel 69 kan gjøre krav på ytelser etter lovgivningen vedkommende sist var omfattet av.*

14. Forordning nr. 1408/71 er ledsaget av en gjennomføringsforordning, dvs. rådsforordning (EØS) nr. 574/72 om regler for gjennomføring av forordning (EØS) nr. 1408/71 (EFT, engelsk spesialutgave 1972 (I), s. 159, "forordning nr. 574/72").

15. Artikkel 84 i forordning nr. 574/72 lyder:

- 1. I tilfellene omhandlet i forordningens artikkel 71 nr. 1 bokstav a) ii) og bokstav b) ii) første punktum, skal institusjonen på bostedet anses som den kompetente institusjon ved anvendelse av bestemmelsene i gjennomføringsforordningens artikkel 80.*
- 2. For at bestemmelsene i forordningens artikkel 71 nr. 1 bokstav b) ii) skal kunne påberopes, skal en arbeidsløs arbeidstaker i tillegg til bekreftelsen omhandlet i gjennomføringsforordningens artikkel 80, fremlegge for institusjonen på bostedet en bekreftelse fra institusjonen i den medlemsstat hvis lovgivning han sist var omfattet av, som viser at han ikke har rett til ytelser etter forordningens artikkel 69.*
- 3. Ved anvendelse av bestemmelsene i forordningens artikkel 71 nr. 2, skal institusjonen på bostedet kunne be den kompetente institusjon om alle opplysninger om de rettigheter den arbeidsløse arbeidstakeren har overfor sistnevnte institusjon.*

16. For Norges vedkommende ble forordning nr. 1408/71 den 1. juni 2012 erstattet med Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 883/2004 av 29. april 2004 om koordinering av trygdeordninger (EUT 2004 L 200, s. 1), som endret ved forordning (EF) nr. 988/2009 (EUT 2009 L 284, s. 43), forordning (EU) nr.

1244/2010 (EUT 2010 L 338, s. 35) og forordning (EU) nr. 465/2012 (EUT 2012 L 149, s. 4) ("forordning nr. 883/2004").

Nasjonal rett

17. Det er et generelt vilkår for å ha rett til ytelser etter det norske trygdesystem at søkeren er medlem i folketrygden. Medlemskap får blant annet de som enten bor eller arbeider lovlig i Norge, jf. folketrygdloven (lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd) §§ 2-1 og 2-2. For arbeid på Svalbard er det gitt en særregel i § 2-3 som medfører at saksøkte var medlem i folketrygden som ansatt i et norsk selskap.

18. I tillegg er det et vilkår for å ha rett til dagpenger at den arbeidsledige har opphold i Norge. Bestemmelsen lyder som følger:

§ 4-2. Opphold i Norge

For å ha rett til dagpenger må medlemmet oppholde seg i Norge.

Departementet kan gi forskrifter om unntak fra kravet om opphold i Norge.

19. Dette er et generelt krav om faktisk opphold i Norge som får anvendelse for både norske og utenlandske statsborgere.

20. Folketrygdloven § 4-5 første ledd og § 4-8 lyder:

§ 4-5. Reelle arbeidssøkere

For å ha rett til dagpenger må medlemmet være reell arbeidssøker. Som reell arbeidssøker regnes den som er arbeidsfør, og er villig til

- a) å ta ethvert arbeid som er lønnet etter tariff eller sedvane,*
- b) å ta arbeid hvor som helst i Norge,*
- c) å ta arbeid uavhengig av om det er på heltid eller deltid,*
- d) å delta på arbeidsmarkedstiltak.*

§ 4-8. Meldeplikt og møteplikt

For å ha rett til dagpenger må medlemmet melde seg som arbeidssøker til Arbeids- og velferdsetaten.

Medlemmet må melde seg hver fjortende dag (meldeperioden). Arbeids- og velferdsetaten bestemmer hvordan melding skal skje.

...

21. Artikkel 4 i Nordisk konvensjon om trygd av 18. august 2003 inneholder en egen bestemmelse om anvendelsen av trygdeforordningen, som lyder som følger:

Artikkel 4 Utvidet anvendelse av forordningen

Dersom ikke annet følger av denne konvensjonen, utvides anvendelsen av forordningen og gjennomføringsforordningen til alle personer som omfattes av denne konvensjon og som er bosatt i et nordisk land.

22. Saksøkte var underlagt norsk trygdlovgivning da han arbeidet på Svalbard, og var bosatt i et annet nordisk land (Sverige). Gjennom den nordiske konvensjon får dermed reglene i trygdeforordningen anvendelse i den situasjon som oppstod i saken.

III Skriftlige innlegg

23. I medhold av artikkel 20 i EFTA-domstolens vedtekter og artikkel 97 i rettergangsordningen er skriftlige innlegg inngitt av:

- staten (“saksøker”), representert ved advokat Ketil Bøe Moen, Regjeringsadvokaten,
- saksøkte, representert ved advokat Lars Edvard Landsverk, Advokatfirmaet Ness Lundin, Oslo,
- EFTAs overvåkningsorgan (“ESA”), representert ved Xavier Lewis, Director, og Maria Moustakali, Temporary Officer, Department of Legal and Executive Affairs,
- Europakommisjonen (“Kommisjonen”), representert ved Julie Samnadda og Viktor Kreuzshtitz, medlemmer av Kommisjonens juridiske tjeneste.

IV Spørsmålet

Saksøker

24. Saksøker gjør gjeldende at det er et generelt krav om faktisk opphold i Norge som får anvendelse for både norske og utenlandske statsborgere. Det innebærer ganske enkelt at dagpenger bare gis for de perioder da den arbeidsløse faktisk oppholder seg i Norge.

25. Saksøker fastslår at det ikke er noe krav om å ha registrert adresse eller sedvanlig bopel i Norge. For eksempel kan en “uekte” grensearbeider, som saksøkte, ha rett til dagpenger fra Norge i den utstrekning vedkommende oppholder seg i Norge etter å ha blitt arbeidsledig, selv om han eller hun fortsatt

har sin (formelle og sedvanlige) bopel i Sverige. Under disse omstendigheter gjør saksøker gjeldende at det ville være bedre å oversette uttrykket “opphold i Norge” med “stay” eller “actual stay” i Norge, og ikke med “residence”, som er det begrepet EFTA-domstolen valgte i sin oversettelse av anmodningen om rådgivende uttalelse.¹

26. Slik saksøker ser det, er et krav om faktisk opphold i staten, som kravet i folketrygdloven § 4-2, forenlig med forordning nr. 1408/71 og kan anvendes på “uekte” grensearbeidere under de omstendigheter som er beskrevet i spørsmålene til EFTA-domstolen. Saksøker anfører at to ulike resonnementer fører til denne konklusjon.

27. For det første, ifølge saksøker, kan “uekte” grensearbeidere velge å søke om ytelser ved arbeidsledighet i den kompetente stat (i dette tilfelle siste arbeidsstat) forutsatt at de står til rådighet for arbeidsformidlingen i denne stat. Saksøker gjør gjeldende at en slik søknad skal behandles “i henhold til bestemmelsene i denne stats lovgivning”, jf. artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i) i nevnte forordning.

28. Saksøker anfører at kravet om opphold i staten er en generell regel i norsk trygdlovgivning. Verken forordningen eller EØS-retten generelt er til hinder for en slik bestemmelse. Følgelig må regelen også kunne anvendes på “uekte” grensearbeidere. Dette må gjelde uavhengig av hvor stor avstand det er mellom den kompetente stat og bostedsstaten.

29. Dernest, dersom den arbeidsledige velger å reise til bostedsstaten og søke om (og motta) ytelser ved arbeidsledighet der, gjør saksøker gjeldende at vedkommende da har truffet et valg om å motta ytelser fra bostedsstaten, og bare fra bostedsstaten. Etter saksøkers oppfatning følger dette av artikkel 71 nr. 1 bokstav b) ii) i forordning nr. 1408/71, og det bekreftes ytterligere i den mer detaljerte bestemmelse i artikkel 65 i forordning 883/2004, som nå har erstattet trygdeforordningen som kom til anvendelse i denne sak.

30. Saksøker gjør gjeldende at disse to resonnementer fører til samme konklusjon når den berørte stat, i dette tilfelle Norge, setter faktisk opphold i landet som et vilkår for rett til dagpenger ved arbeidsledighet, og de faktiske forhold er som i den foreliggende sak. Saksøker peker imidlertid på at det første resonnement gjelder uten hensyn til om den arbeidsledige kan anses å stå “til rådighet for arbeidsformidlingen” i den kompetente stat. Derimot gjelder det andre resonnement uavhengig av om den kompetente stat har gjort ytelsene avhengig av opphold i landet eller ikke.

31. Når det gjelder det første resonnement, gjør saksøker gjeldende at saksøkte, som en arbeidstaker som ikke er en grensearbeider, har valget mellom å forholde seg til lovgivningen i den kompetente stat eller i bostedsstaten. Valget gjøres av den arbeidsledige ut fra om han på den ene side stiller seg til rådighet for arbeidsformidlingen i arbeidsstaten, eller om han på den annen side stiller seg til rådighet for arbeidsformidlingen i bostedsstaten eller bare reiser tilbake til

¹ Staten peker på at uttrykket på norsk er “opphold i Norge”.

denne stat, jf. artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i) og ii) i forordningen. Uansett må han overholde de relevante nasjonale bestemmelser om retten til ytelser ved arbeidsledighet.

32. Ifølge saksøker oppstiller artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i) i forordningen vilkårene for at en arbeidsledig person som ikke er en grensearbeider, skal være underlagt lovgivningen i den kompetente stat, i dette tilfelle siste arbeidsstat. Vilkaene er i) at den arbeidsledige står til rådighet for arbeidsformidlingen i denne stat, og ii) at bestemmelsene i denne stats lovgivning er oppfylt.

33. Når det gjelder vilkåret om overholdelse av lovgivningen i den kompetente stat, følger det etter saksøkers oppfatning direkte av bestemmelsens ordlyd at ytelser bare kan kreves “i henhold til bestemmelsene i [den kompetente stats] lovgivning”. I denne sammenheng peker saksøker på at opphold (“stay or presence”) i Norge er et generelt vilkår etter folketrygdloven § 4-2 for utbetaling av dagpenger i Norge.

34. Ifølge saksøker oppstiller norsk lovgivning dette krav for alle arbeidsledige. Følgelig er dette vilkår klart en del av “[den kompetente stats] lovgivning” etter artikkel 71 i forordningen, og må derfor oppfylles før saksøkte har rett på ytelser fra Norge.

35. Saksøker understreker derfor at vilkåret om opphold eller tilstedeværelse (“stay or presence”) i Norge ikke er det samme som et bostedskrav (“residence requirement”). Saksøker understreker videre at siden forordning nr. 1408/71 har som mål å samordne trygdlovgivningen, ikke harmonisere den, måtte bestemmelsen i EØS-regelverket ha vært formulert klarere dersom den kompetente stat skulle kunne hindres i å anvende sine generelle vilkår for rett til ytelser ved arbeidsledighet.

36. Videre følger det, ifølge saksøker, av rettspraksis at et bostedskrav som en generell regel er forenlig med forordningen.² Dersom et bostedskrav som en generell regel er forenlig med forordning nr. 1408/71, er det saksøkers oppfatning at et krav om tilstedeværelse i landet som en hovedregel også må være forenlig med forordningen. Saksøker medgir at artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i) i forordningen forutsetter at en “uekte” grensearbeider kan være underlagt den kompetente stats lovgivning uten å bo der. Som allerede anført, kan denne bestemmelse imidlertid ikke være til hinder for andre nasjonale bestemmelser enn bostedskrav, som det generelle krav om opphold i landet som denne sak gjelder.

37. Saksøker anfører også at andre deler av EØS-regelverket om ytelser ved arbeidsledighet underbygger synspunktet om at den kompetente stat må kunne oppstille et generelt vilkår om opphold i landet. Sik saksøker ser det, ville en motsatt tolkning medføre lite sammenheng i forordningens kapittel om ytelser ved arbeidsledighet.

² Det vises til sak C-406/04 *De Cuyper*, Sml. 2006 s. I-6947 (avsnitt 37).

38. Ifølge saksøker skaper saksøkers tolkning for det første bedre sammenheng mellom status for “ekte” og “uekte” grensearbeidere etter artikkel 71 nr. 1 i forordningen. Saksøker gjør gjeldende at ekte grensearbeidere som er helt arbeidsledige, ikke har noe valg under ordningen etablert ved artikkel 71 nr. 1 bokstav a), det vil si, de er underlagt lovgivningen i bostedsstaten. Dette vil være tilfellet selv om grensearbeideren bare oppfyller vilkårene for dagpenger i siste arbeidsstat, fordi bostedsstaten har andre og strengere krav, eller ville ha mottatt vesentlig høyere ytelse om han hadde vært underlagt lovgivningen i siste arbeidsstat. Det følger av rettspraksis at det bare er under ekstraordinære omstendigheter at ekte grensearbeidere fortsetter å være underlagt lovgivningen i siste arbeidsstat, det vil si når de betraktes som “atypiske” eller “falske” ekte grensearbeidere.

39. Derimot er det ifølge saksøker bare “uekte” grensearbeidere som etter artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i forordningen har et generelt valg med hensyn til hvilken lovgivning deres krav om ytelse ved arbeidsledighet skal være underlagt. Dette valg gir denne gruppe arbeidsledige stor fleksibilitet, og skyldes formodentlig at det er vanskelig å avgjøre generelt hvilken stat som skal ha jurisdiksjon i slike tilfeller.

40. Saksøker anfører at denne fleksibilitet sikrer at slike arbeidsledige personer ikke risikerer å falle utenfor ordningene i begge stater. Begrunnelsen for fleksibiliteten innebærer imidlertid ikke at en uekte grensearbeider er unntatt fra de generelle vilkår for å motta ytelse ved arbeidsledighet i staten der han velger å fremme et krav. Det ville i så fall, fortsetter saksøker, medføre en ubegrunnet forskjell mellom ekte og uekte grensearbeideres stilling dersom sistnevnte gruppe kunne velge hvilken stats lovgivning de ønsket å påberope seg – idet de da typisk ville velge den stat som har de lempeligste krav og høyeste ytelse – og samtidig oppholde seg i en annen stat, typisk en stat med et lavere kostnadsnivå.

41. Dernest gjør saksøker gjeldende at artikkel 71 nr. 1 bokstav b) ii) i forordningen regulerer konsekvensene dersom den arbeidsledige “stiller seg til rådighet for arbeidsformidlingen i den medlemsstat på hvis territorium de er bosatt, *eller som reiser tilbake til denne statens territorium*” (saksøkers utheving). Etter saksøkers oppfatning synes denne bestemmelse å forutsette at den arbeidsledige ikke lenger er underlagt lovgivningen i den kompetente stat om han ikke lenger oppholder seg der. Følgelig ville det ikke være logisk om den kompetente stat ikke hadde anledning til å stille krav om opphold i staten når dette er et generelt vilkår i dens lovgivning.

42. For det tredje anfører saksøker at også artikkel 69 i forordningen, om eksport av ytelse ved arbeidsledighet, synes å forutsette at faktisk opphold i den kompetente stat er grunnprinsippet, og at visse oppstilte vilkår må oppfylles for å kunne fravike dette prinsipp. Artikkel 69 regulerer situasjonen hvor en arbeidsledig oppfylder vilkårene for å få ytelse ved arbeidsledighet i én stat, og drar til en annen stat for å søke arbeid. Bestemmelsen gjør det mulig for vedkommende å forlate staten uten å tape sine rettigheter, men bare på strenge vilkår. For eksempel må vedkommende aktivt søke arbeid i den stat han reiser til, og han kan bare overføre rettighetene én gang i løpet av perioden han har rett til

dagpenger og bare i inntil tre måneder. Etter saksøkers oppfatning synes det forhold at dagpenger er den eneste ytelse som det er fastsatt en bestemmelse om eksport for, og at det gjelder strenge vilkår for slik eksport av rettigheter til en annen stat, å tilsi at mottakeren av dagpenger normalt må søke arbeid og være til stede i den kompetente stat. Dersom statene ikke skulle kunne sette et generelt vilkår om faktisk opphold på nasjonalt territorium, ville begrensningene fastsatt i artikkel 69 være av begrenset betydning, ettersom en arbeidsledig da uansett ville kunne motta dagpenger uten å være til stede i den kompetente stat.

43. Saksøker ser det slik at det ikke finnes rettspraksis som tilsier at kravet om at den arbeidsledige skal oppholde seg i landet er uforenlig med forordningen. Her bestrider saksøker at dommene i *Miethe* og *Naruschawicus*, som saksøkte viste til i rettergangen for den nasjonale domstol, er relevante.³

44. Når det gjelder spørsmålet om rettferdiggjøring, understreker saksøker at bestemmelsen om opphold i Norge gjelder generelt og ikke innebærer noen form for forskjellsbehandling. Skulle EFTA-domstolen imidlertid finne elementer som innebærer indirekte forskjellsbehandling, er dette etter saksøkers oppfatning uansett objektivt begrunnet, spesielt med kontrollhensyn. I henhold til rettspraksis vil et oppholds krav i enkelte tilfeller som faller utenfor virkeområdet til artikkel 71 i forordningen, anses som egnet og nødvendig for å sikre effektiv kontroll med vilkårene fastsatt i nasjonal lovgivning.⁴ Etter saksøkers oppfatning må det samme gjelde i situasjoner som ligger innenfor nevnte bestemmelses virkeområde.

45. I tillegg til saksøkers første argument, nemlig om at en person etter artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i) i forordningen kan være underlagt et nasjonalt vilkår om opphold eller tilstedeværelse i siste arbeidsstat, gjør saksøker gjeldende at den kompetente stat etter artikkel 71 nr. 1 bokstav b) ii) kan avslå en søknad om dagpenger når en uekte grensearbeider har valgt å reise tilbake til bostedsstaten og søke om (og motta) dagpenger i denne stat.

46. Ifølge saksøker følger det direkte av ordlyden i artikkel 71 nr. 1 bokstav b) ii) i forordningen at en arbeidsledig arbeidstaker skal motta ytelser fra bostedsstaten som om vedkommende hadde sitt siste arbeid der, forutsatt at den arbeidsledige enten "stiller seg til rådighet for arbeidsformidlingen" i bostedsstaten eller "reiser tilbake til denne statens territorium". Saksøker anfører at sistnevnte alternativ nødvendigvis innebærer at den arbeidsledige skifter faktisk oppholdssted ("actual stay or presence") fra den kompetente stat til bostedsstaten.

47. Ifølge saksøker setter bestemmelsen dermed opp to alternativer som begge innebærer at den berørte person er underlagt lovgivningen i bostedsstaten. Saksøker mener at den arbeidsledige skal være underlagt lovgivningen i

³ Det vises til sak 1/85 *Miethe*, Sml. 1986 s. 1837 (avsnittene 6 og 11), og sak C-308/94 *Naruschawicus*, Sml. 1996 s. I-207 (avsnittene 3, 4 og 26).

⁴ Det vises til *De Cuyper*, som omtalt over (avsnittene 45 til 47).

bostedsstaten når vedkommende enten har stilt seg til rådighet for arbeidsformidlingen i bostedsstaten eller har reist tilbake dit.

48. Saksøker gjør gjeldende at under disse omstendigheter kan arbeidstakeren ikke velge å være underlagt lovgivningen i den kompetente stat. Han må i disse tilfeller anses for å ha valgt å underkaste seg lovgivningen i bostedsstaten. Etter saksøkers oppfatning er dette likevel ikke til hinder for muligheten for at den arbeidsledige også kan søke arbeid i siste arbeidsstat ved å stå til rådighet for arbeidsformidlingen der. Det innebærer bare at det er bostedsstaten som er ansvarlig for ytelsene ved arbeidsledighet. I denne sammenheng bemerker saksøker at bostedsstaten, når den skal fastslå om vilkårene for ytelser er oppfylt, og skal beregne ytelsene, er nødt til å inkludere arbeidsperioder i den andre stat.

49. Saksøker anfører at en slik tolkning gir en klar og praktisk løsning. Motsatt ville det umiddelbart oppstå vanskelige grenseoverskridende saker dersom en arbeidsledig etter å ha reist tilbake til sin bostedsstat fortsatt kunne velge å være underlagt lovgivningen i siste arbeidsstat.

50. Den norske regjering foreslår at det første spørsmål besvares på følgende måte:

Når nasjonal lovgivning har faktisk opphold i staten som et generelt vilkår for rett til ytelser ved arbeidsledighet, er det i samsvar med artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EØF) nr. 1408/71 for den kompetente stat (siste arbeidsstat) å anvende dette vilkår også på helt arbeidsledige personer som ikke er grensearbeidere ("uekte" grensearbeidere). Konklusjonen vil være den samme uansett hvor stor avstand det er mellom den kompetente stat og bostedsstaten.

Den kompetente stat har også rett til å avslå ytelser ved arbeidsledighet for en "uekte" grensearbeider som har meldt seg som arbeidssøker også ved arbeidsformidlingen i bostedsstaten og søkt om ytelser ved arbeidsledighet også i denne stat.

Saksøkte

51. Saksøkte gjør gjeldende at for at artikkel 71 i trygdeforordningen skal komme til anvendelse, er det nok at han var "bosatt" i Sverige mens han arbeidet på Svalbard. Etter hans vurdering er partene enige om at dette vilkår er oppfylt. Videre peker saksøkte på at familien hans forble i Sverige hele den tid han arbeidet i Norge. Selv om han arbeidet i Norge i mange år, har han reist hjem hver gang det var praktisk mulig. Hans bosted i Sverige har vært hans base og interessesentrum.

52. Ifølge saksøkte er det også enighet om at han ikke kommer inn under begrepet "grensearbeider". Følgelig er han som "uekte" grensearbeider underlagt bestemmelsene i artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i forordningen, som i punkt i) og ii) fastsetter to forskjellige regler for personer som er helt arbeidsledige, som ikke er

grensearbeidere, og som under sitt siste arbeidsforhold var bosatt i en annen medlemsstat enn den kompetente stat.

53. Saksøkte anfører at spørsmålet om han har rett til dagpenger fra NAV, må avgjøres på grunnlag av artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i) i forordningen, som uttømmende regulerer når en arbeidsledig person har rett til ytelser fra den kompetente stat. Det som etter hans oppfatning er avgjørende etter denne bestemmelse, er om arbeidstakeren står til rådighet for arbeidsgiveren eller arbeidsformidlingen. Så lenge dette er tilfelle, er det ifølge saksøkte opp til arbeidstakeren å velge hvor han vil fremme krav om dagpenger. Det er bare dersom den arbeidsledige ikke lenger “står til rådighet”, at den alternative regelen i artikkel 71 nr. 1 bokstav b) ii) kommer til anvendelse, og ikke regelen i artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i).

54. Til statens argument om at en arbeidsledig person som reiser tilbake til sin bostedsstat, har rett til arbeidsledighetsytelser bare fra denne stat, noe som etter hans oppfatning hovedsakelig er basert på en rent språklig forståelse av artikkel 71 nr. 1 bokstav b) ii) i forordningen, anfører saksøkte at en slik tolkning ville medføre en betydelig innskrenking av virkeområdet for regelen i artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i), da det ville bety at regelen bare gjelder så lenge den arbeidsledige fysisk oppholder seg i den kompetente stat.

55. Siden den arbeidsledige har sitt bosted i en annen stat, er det saksøkers oppfatning at det i denne situasjon ville være normalt å reise tilbake til bostedsstaten. Følgelig, hevder han, må dette forstås som en forutsetning som underbygger bestemmelsens struktur. Hvis derimot retur til bostedsstaten innebærer ikke bare at regelen i artikkel 71 nr. 1 bokstav b) ii) i forordningen kommer til anvendelse, men samtidig utelukker anvendelse av den alternative regel i artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i), har sistnevnte bestemmelse faktisk svært begrenset anvendelse. Det er saksøktes oppfatning at forholdet mellom de to alternativer ikke underbygger en slik tolkning.

56. På grunnlag av ovenstående argumenter gjør saksøkte gjeldende at ordlyden i artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i forordningen isolert sett underbygger den tolkning at en arbeidsledig person har et valg når det gjelder hvilken stat han ønsker å fremme krav om ytelser ved arbeidsledighet fra.

57. Saksøker gjør gjeldende at generelle formåls- og konsekvensbetraktninger tilsier at vurderingen av retten til ytelser må baseres på artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i) i forordningen. I så henseende viser saksøkte til bakgrunnen for trygdeforordningen og de særlige prinsipper som reglene er basert på, samt det faktum at regelsettet i motsatt fall ville mangle konsekvens og sammenheng. Etter hans oppfatning er tankegangen bak vurderingen av om en arbeidsledig person skal behandles som en uekte grensearbeider formodningen om at en slik person vil ha størst sjanse til å finne nytt arbeid i den kompetente stat. Derfor ville det knapt være hensiktsmessig, og det ville være i strid med de hensyn som

disse regler er basert på, om den arbeidsledige var nødt til å stille seg til rådighet for arbeidsformidlingen i sin bostedsstat.

58. Saksøkte hevder at hans situasjon illustrerer dette poeng spesielt godt. Han har hatt store arbeidsoppdrag i Norge siden 1980-tallet, og det har vært hensiktsmessig for ham å søke arbeid der. Om han nå skulle måtte søke dagpenger i Sverige, ville hans muligheter til å finne nytt arbeid bli drastisk mye dårligere.

59. Saksøker avviser statens påstand om at reglene i forordning nr. 883/2004 (den nye trygdeforordning) tilsier en annen tolkning av forordning nr. 1408/71 enn saksøkte har gitt i det ovenstående. Etter hans syn er det faktisk ingen forskjell med hensyn til hvilken rettsregel de to tekster fastsetter. Skulle EFTA-domstolen derimot finne at de to tekster er forskjellige, gjør saksøkte gjeldende at dette vil utgjøre en endring i rettsstilstanden som ikke kan få konsekvenser for tolkningen av artikkel 71 i forordning nr. 1408/71 i den foreliggende sak.

60. Etter saksøktes syn inneholder artikkel 65 i forordning nr. 883/2004, akkurat som artikkel 71 i forordning nr. 1408/71, to forskjellige regler for arbeidsledige personer som under sitt siste arbeidsforhold var bosatt i en annen stat enn den kompetente stat, uten å høre inn under definisjonen av grensearbeider. Systemet opprettet ved artikkel 65 nr. 2 i forordning nr. 883/2004 er dermed det samme som det som er fastsatt i artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i forordning nr. 1408/71. Imidlertid er det etter hans oppfatning også forskjeller. Artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i forordning nr. 1408/71 regulerer hvilken medlemsstat den uekte grensearbeider skal motta dagpenger fra, mens reglene i artikkel 65 nr. 2 i forordning nr. 883/2004 regulerer hvor den arbeidsledige skal stille seg til rådighet for arbeidsformidlingen. I praksis, fortsetter saksøkte, er forskjellen ikke så stor, da artikkel 65 i forordning nr. 883/2004 dermed også regulerer hvilken stat som skal utbetale ytelser ved arbeidsledighet. Slike ytelser skal betales av den medlemsstat der den arbeidsledige stiller seg til rådighet for arbeidsformidlingen.

61. Ifølge saksøkte er det i forbindelse med den handling som skiller første og annet ledd i artikkel 65 nr. 2 i forordning nr. 883/2004, at det er mulig å utlede en forskjell i forhold til ordningen opprettet ved artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i forordning nr. 1408/71. Etter hans oppfatning kan ordlyden i artikkel 65 nr. 2 i forordning nr. 883/2004 forstås slik at det er avgjørende om den arbeidsledige reiser tilbake til sin bostedsstat eller ikke. Dette vil innebære at fordi den arbeidsledige reiser hjem, vil han måtte stille seg til rådighet for arbeidsformidlingen i sin bostedsstat. For den arbeidsledige ville en slik tolkning innebære at valget ville være mellom å reise tilbake til bostedsstaten eller bli værende i arbeidsstaten. Ved å ta dette valg bestemmer vedkommende altså også hvilken stat han skal motta dagpenger fra.

62. Imidlertid avviser saksøkte en slik tolkning. Han mener at trygdeforvaltningene i medlemsstatene ikke vil kunne vite om den arbeidsledige

har valgt å reise tilbake før han melder seg for arbeidsformidlingen. Følgelig er den avgjørende faktor ikke om den arbeidsledige har reist tilbake, men om han stiller seg til rådighet for arbeidsformidlingen i arbeidsstaten eller i bostedsstaten. Ut fra denne forståelse av artikkel 65 i forordning nr. 883/2004 er det ingen reell forskjell mellom denne bestemmelse og artikkel 71 i forordning nr. 1408/71.⁵

63. Ifølge saksøkte er spørsmålet saken gjelder om saksøkte etter artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i) fortsatt står til rådighet for NAV når han bor/oppholder seg i Sverige. Etter hans oppfatning presiserer ikke artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i) hva som kreves for å stå til rådighet for arbeidsformidlingen på territoriet til den kompetente stat. Han anfører imidlertid at bestemmelsens ordlyd kan være til en viss hjelp. Saksøkte har stilt seg til rådighet for NAV og skal etter den aktuelle bestemmelse på dette grunnlag, motta ytelser ved arbeidsledighet “som om [han] var bosatt” i Norge.

64. Etter saksøkers oppfatning følger det av dette at det ifølge reglene kan godtas at en arbeidsledig bor i en annen stat enn den kompetente stat. Følgelig må dette forstås slik at for å stå til rådighet for arbeidsformidlingen i den kompetente stat, trenger man ikke bo i samme stat. Slik saksøkte ser det, tilsier ordlyden at det heller ikke er nødvendig å oppholde seg i den kompetente stat. Når det etter artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i) i forordningen kan godtas at en arbeidsledig bor i en annen stat enn den kompetente stat, innebærer dette samtidig at dette er hvor han vanligvis oppholder seg når han ikke arbeider, jf. artikkel 1 bokstav h) i forordningen. I så tilfelle må det også kunne godtas at han faktisk oppholder seg der uten dermed å bryte med kravet om å stå til rådighet for arbeidsgiveren eller arbeidsformidlingen i den kompetente stat.⁶

65. Saksøkte gjør gjeldende at denne tolkning ikke er i strid med formåls- eller konsekvensbetraktninger. Han anfører at formålet med forordningen hovedsakelig er å begrense virkeområdet for nasjonale trygderegler i den utstrekning de er til hinder for den frie bevegelighet for arbeidstakere. Dermed ville nasjonale regler som krever at en arbeidsledig oppholder seg permanent i den kompetente stat, faktisk hindre det grenseoverskridende element som retten til fri bevegelighet for arbeidstakere er basert på. Etter hans oppfatning følger det av rettspraksis at en arbeidsledig må forholde seg til de nasjonale myndigheters kontrolltiltak bare i den utstrekning dette ikke forutsetter skifte av bosted.

66. Saksøkte avviser statens oppfatning om at denne tolkning strider mot generelle kontrollhensyn. Han gjør gjeldende at arbeidsformidlingen i den kompetente stat vil ha tilstrekkelige og reelle muligheter for å utøve kontroll med den arbeidsledige selv om han bor i en annen stat. Det er for eksempel mulig å sende inn meldekortet elektronisk. I betraktning av gjeldende kontrollprosedyrer i Norge må dette hensyn videre antas å være av begrenset betydning.

⁵ Det vises til R. Cornelissen (2007), “The new EU coordination system for workers who become unemployed”, *European Journal of Social Security*, Vol. 9 s. 214.

⁶ Til støtte for dette argument vises det til *Naruschawicus*, som omtalt over, (avsnittene 25 til 27).

67. Slik saksøkte ser det, er et bostedskrav som det som er fastsatt i folketrygdloven § 4-2 uforenlig med artikkel 71 i trygdeforordningen.⁷ Det som derimot kan kreves, er at han melder seg for NAV og overholder NAVs kontrollprosedyrer. Likevel er det klart at den kompetente stats kontrollkrav ikke kan strekke seg så langt som til å kreve at en arbeidsledig skifter bosted. Følgelig kan det slutes at det er tillatt for saksøker å bo og oppholde seg i Sverige. Saksøker gjør gjeldende at for å oppnå dette må kravene i folketrygdloven tolkes i samsvar med trygdeforordningen, jf. folketrygdloven § 1-3 og forskrift om inkorporasjon av trygdeforordningene i EØS-avtalen, som fastsetter at trygdeforordningen har forrang fremfor folketrygdloven.

68. Når det gjelder betydningen av at den arbeidsledige bor i et land i nærheten av den kompetente stat, slik at det i praksis er mulig for vedkommende å møte på arbeidskontoret i denne stat selv om han eller hun ikke er bosatt der, kan ikke saksøkte se at tolkningen av forordningens artikkel 71 i prinsippet burde være påvirket av hvor den arbeidsledige bor.

69. Ifølge saksøkte kan det tenkes at muligheten for å finne arbeid i den kompetente stat kan være større for arbeidsledige som bor i medlemsstater som ligger i nærheten av den kompetente stat, enn for arbeidsledige som bor i en medlemsstat lenger unna. Dette kan påvirke utfallet i den enkelte sak. Imidlertid er dette betraktninger som gjelder anvendelsen av forordningens artikkel 71 i en bestemt sak, og som ikke kan ha betydning for hvordan artikkel 71 skal forstås generelt.

70. Når det gjelder den mulige betydning av det forhold at den arbeidsledige, etter å ha reist tilbake til bostedsstaten, melder seg som arbeidssøkende ved arbeidsformidlingen og også søker om dagpenger i samme stat, gjør saksøkte gjeldende at det at en arbeidsledig person fremmer et krav om dagpenger i sin bostedsstat etter å ha fått søknaden avslått av arbeidsformidlingen i den kompetente stat, ikke kan ha betydning for tolkningen av artikkel 71 i forordningen.

71. Saksøkte viser til at grunnen for søknaden var at han trengte midler til livsopphold ettersom han ikke hadde fått dagpenger fra Norge, og at dette selvfølgelig ikke kan ha betydning for vurderingen av om han burde ha fått ytelser fra Norge.

72. Som konklusjon anmoder saksøkte EFTA-domstolen om å besvare spørsmålet den er forelagt, på følgende måte:

1. Når det gjelder uekte grensearbeidere, er det i strid med artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EØF) nr. 1408/71 å fastsette et nasjonalt krav om faktisk opphold i den kompetente stat for å ha rett til ytelser ved arbeidsledighet.

⁷ Det vises til *Naruschawicus*, som omtalt over.

2. Om den arbeidsledige bor tilstrekkelig nær arbeidsformidlingen i den kompetente stat til om nødvendig å kunne møte personlig, har ingen betydning for tolkningen av artikkel 71 nr. 1 bokstav b).

3. Om en person er gitt rett til ytelser ved arbeidsledighet fra bostedsstaten, har ingen betydning for tolkningen av artikkel 71 nr. 1 bokstav b), forutsatt at han først har søkt om ytelser ved arbeidsledighet i den kompetente stat.

EFTAs overvåkningsorgan

73. Ifølge ESA er det ikke omtvistet i saken at Jonsson var en “uekte” grensearbeider, som etter ansettelsesforholdets slutt ble helt arbeidsledig. Derfor faller saken hans inn under virkeområdet for artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i forordningen og skal avgjøres i samsvar med enten i) eller ii) i denne bestemmelse, avhengig av hans valg som arbeidsledig.

74. ESA anfører at valget en helt arbeidsløs person har rett og plikt til å gjøre etter artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i forordningen, er enten å fortsette å stå til rådighet for sin arbeidsgiver eller for arbeidsformidlingen på den kompetente stats territorium, og dermed omfattes av i), eller stille seg til rådighet for arbeidsformidlingen på territoriet til den EØS-stat der han er bosatt, eller reise tilbake til dette territorium, og dermed komme inn under virkeområdet til ii).

75. I dette henseende anfører ESA at det lenge har vært anerkjent at formålet med reglene i artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i forordningen er å sikre at vandrearbeidere mottar ytelser ved arbeidsledighet på de vilkår som er gunstigst med tanke på å søke nytt arbeid.⁸ Målet med reglene er å gi arbeidstakeren et valg, da han selv vet best hvilke muligheter det er for å finne nytt arbeid. I punkt 24 og 25 i fortalen til forordning nr. 1408/71 pekes det på betydningen av å sikre bedre forutsetninger for arbeidstakermobilitet og legge til rette for arbeidssøking i de ulike EØS-stater ved å gi arbeidsledige de ytelser som er fastsatt i lovgivningen i den EØS-stat de sist var underlagt.

76. ESA anfører at ytelsen ikke bare er pengemessig men også omfatter den bistand til å finne nytt arbeid som arbeidsformidlingen yter arbeidstakere som har stilt seg til rådighet for dem.⁹ Imidlertid kan ikke arbeidstakeren kumulere ytelser fra begge stater, eller, dersom han har stilt seg til rådighet bare for arbeidsformidlingen på territoriet til den EØS-stat der han er bosatt, kreve ytelser ved arbeidsledighet fra den stat der han sist var ansatt.¹⁰

⁸ Det vises til sak 39/76 *Mouthaan*, Sml. 1976 s. 1901 (avsnitt 13), sak 227/81 *Aubin*, Sml. 1982 s. 1991 (avsnitt 12), *Miethé*, som omtalt over (avsnitt 16), sak 236/87 *Bergemann*, Sml. 1988 s. 5125 (avsnitt 18), sak C-454/93 *Van Gestel*, Sml. 1995 s. I-1707 (avsnitt 20) og sak C-444/98 *De Laat*, Sml. 2001 s. I-2229 (avsnitt 32).

⁹ Det vises til *Miethé*, som omtalt over (avsnitt 16).

¹⁰ Det vises til *Aubin*, som omtalt over (avsnitt 19) og *Van Gestel*, som omtalt over (avsnitt 23).

77. Slik ESA ser det, spør den anmodende domstol egentlig om den siste EØS-arbeidsstat, det vil si Norge i foreliggende tilfelle, kan kreve at en helt arbeidsledig person fortsatt skal oppholde seg på dens territorium for å kunne anse at vedkommende har stilt seg til rådighet for arbeidsformidlingen i denne stat.

78. Etter ESAs oppfatning følger det av ordlyden i artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i) i forordningen og av rettspraksis at bosted ikke kan være et vilkår for å oppfylle kriteriet om å stå "til rådighet". Ifølge fast rettspraksis viser bostedsstat til den EØS-stat der vedkommende har sin sedvanlige bopel, og der hans vanlige interessesentrum befinner seg.¹¹

79. Ifølge ESA har det hyppig blitt lagt til grunn at en helt arbeidsledig persons yrkessituasjon og personlige situasjon er en relevant faktor i vurderingen av hvor han har sitt bosted, for å fastslå om vedkommende kan omfattes av unntaket i artikkel 71 nr. 1 bokstav b) ii) i forordningen og ikke den generelle regel i artikkel 67 i forordningen. Imidlertid skal denne søken etter tilknytning som bestemmer EØS-bostedsstat, aldri gå ut over det valg den helt arbeidsledige har etter artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i forordningen, og som er uomtvistelig når det er brakt på det rene at den helt arbeidsledige tidligere var en uekte grensearbeider.¹²

80. ESA avviser statens oppfatning om at en person som reiser tilbake til sin bostedsstat og ikke lenger oppholder seg i siste arbeidsstat (den kompetente stat), har valgt, innenfor rammen av artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i forordningen, å underkaste seg reglene i sin bostedsstat. I denne sammenheng anfører ESA at det er blitt fremholdt at formuleringen "som reiser tilbake til denne statens territorium" bare innebærer at begrepet bosted ikke nødvendigvis utelukker et midlertidig bosted ("non-habitual residence") i en annen medlemsstat. Etter ESAs oppfatning kan Norges regjering følgelig ikke finne støtte i denne formulering.

81. Når det gjelder kravet om fysisk tilstedeværelse/fortsatt opphold i siste arbeidsstat for å kunne stå til rådighet, og dette kravets forenlighet med artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i forordning nr. 1408/71, anfører ESA at et slikt krav faktisk vil være enda mer bebyrdende enn kravet om opphold, som EU-domstolen har funnet å være i strid med EØS-reglene.

82. ESA gjør gjeldende at dersom fortsatt opphold var et krav, ville valget som den helt arbeidsledige har etter artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i forordningen, være alvorlig svekket og uten praktisk betydning.

¹¹ Det vises til *Naruschawicus*, som omtalt over (avsnitt 24 og 27).

¹² Det vises til sak C-102/91 *Knoch*, Sml. 1992 s. I-4341 (avsnitt 14), sak C-90/97 *Swaddling*, Sml. 1999 s. I-1075 (avsnitt 30), og sak 76/76 *Di Paolo*, Sml. 1977 s. 315 (avsnitt 21). Det vises dessuten til *Van Gestel* (avsnitt 23), *Bergemann* (avsnitt 21), *Miethe* (avsnitt 18), *Naruschawicus* (avsnitt 28) og *Aubin* (avsnitt 19), alle som omtalt over.

83. ESA anfører for det første at det ville være en restriksjon, innebære forskjellsbehandling og være uforholdsmessig å kreve at en person som søker å utnytte de muligheter som finnes på det indre marked i EØS, enten flytter sitt bosted til EØS-arbeidsstaten eller blir værende på territoriet til denne stat etter ansettelsesforholdets slutt for å ha rett til dagpenger fra denne stat.

84. Dernest understreker ESA at et krav om fortsatt opphold ikke vil ta hensyn til den helt arbeidslediges personlige situasjon og faktiske intensjoner. I visse tilfeller kan det å forlate territoriet til den siste arbeidsstat tyde på brudd i tilknytningen til denne stat og et valg om å etablere seg i en annen stat. I andre tilfeller vil imidlertid en helt arbeidsledig person kunne forlate den siste arbeidsstats territorium av flere grunner (for eksempel kan levekostnadene være ekstremt høye for en arbeidsledig, eller den arbeidsledige kan ha personlige bånd i en annen stat) for så å reise tilbake når han finner arbeid.

85. For det tredje gjør ESA gjeldende at kravet om kontinuerlig fysisk tilstedeværelse på territoriet til siste arbeidsstat er et restriktivt vilkår da det ikke gjenspeiler formålet med artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i) i forordningen. Etter ESAs oppfatning tar formuleringen “fortsatt er til rådighet for sin arbeidsgiver eller for arbeidsformidlingen på den kompetente stats territorium” ikke sikte på å utelukke enhver mulighet for en helt arbeidsledig til å søke jobbmuligheter i andre EØS-stater i perioden han mottar ytelse fra siste arbeidsstat, og utnytte de muligheter som det felles arbeidsmarked byr på.

86. Selv om artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i) er til hinder for et krav om kontinuerlig fysisk tilstedeværelse på territoriet til siste arbeidsstat, gjør ESA gjeldende at kravet om å melde seg jevnlig for kompetente myndigheter i denne stat i prinsippet kan være forenlig med bestemmelsen, avhengig av omstendighetene i det enkelte tilfelle. Meldeplikten burde imidlertid ikke gjøre det urimelig vanskelig eller umulig i praksis for vedkommende å søke arbeid i en hver annen EØS-stat. Folketrygdloven § 4-8 krever at medlemmet i prinsippet må melde seg hver fjortende dag. ESA gjør gjeldende at et slikt krav ikke er det samme som et krav om stadig fysisk tilstedeværelse i Norge.

87. Endelig gjør ESA gjeldende at kontrollhensynene som var relevante i saken C-406/04 *De Cuyper* ikke kan understøtte Norges argumenter i denne sak siden den gjaldt en annen kategori vandrearbeidere som ikke omfattes av artikkel 71 i forordning nr. 1408/71.

88. Slik ESA ser det, kan en uekte grensearbeider som blir arbeidsledig, derfor ikke fratras valgmuligheten etter artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i) i forordningen. Han vil bestemme hvilken stat som gir ham de gunstigste økonomiske eller ikke-økonomiske vilkår i tiden han er arbeidsledig, med sikte på å finne nytt arbeid. Og videre, ettersom valgmuligheten er en fordel som innrømmes helt arbeidsledige personer, vil ikke det faktum at han har adgang til å benytte et av alternativene i artikkel 71 nr. 1 bokstav b), innebære at han ikke kan velge et annet alternativ.

89. Som allerede nevnt, er ESA av den oppfatning at et krav om bosted eller fortsatt opphold i Norge som et vilkår for å motta ytelser ved arbeidsledighet, er i strid med artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i forordningen, og følgelig må ethvert annet krav hjemlet i nasjonal lovgivning som innebærer og som er mer bebyrdende enn et bostedskrav, også være i strid med nevnte bestemmelse.

90. Etter ESAs syn er det etter artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i) i forordningen i prinsippet mulig for en EØS-stat å oppstille et krav om å melde seg jevnlig til kompetente myndigheter i siste arbeidsstat. Meldeplikten bør imidlertid ikke i noe tilfelle utgjøre en forpliktelse som innebærer krav om fast bosted eller opphold. Særlig bør meldekravet ikke gjøre det praktisk umulig eller urimelig vanskelig å søke arbeid i en hver annen EØS-stat, enten den er nær eller fjern.

91. ESA mener derfor at det generelt er uten betydning om vedkommende bor i en EØS-stat som ligger nær eller fjernt fra siste arbeidsstat. Likevel kan det i bestemte tilfeller foreligge omstendigheter som tilsier at det i praksis er umulig for vedkommende å bo i den EØS-stat han ønsker, og samtidig overholde meldekravene i Norge. ESA anfører at det under slike omstendigheter er opp til den nasjonale domstol å vurdere om saksøkte har oppfylt eller har praktisk mulighet for å oppfylle de andre vilkår fastsatt i norsk lovgivning for å avgjøre om han har krav på ytelsene.

92. ESA gjør gjeldende at det i vurderingen av et nytt krav om ytelser i Norge ville være upassende å bruke mot Jonsson at han fikk dagpenger i Sverige etter at han opprinnelig var blitt nektet slike ytelser i Norge. Etter ESAs syn søkte Jonsson åpenbart ytelser i Sverige fordi han var blitt nektet ytelser i Norge, og trengte midler til livsopphold.

93. I denne sammenheng nevner ESA at artikkel 71 nr. 1 bokstav b) ii) i forordningen fastsetter at ytelsene som en helt arbeidsledig person mottar fra bostedsstaten, skal suspenderes når han kan gjøre krav på ytelser fra den kompetente institusjon i den medlemsstat hvis lovgivning vedkommende sist var underlagt. Derfor gjør denne bestemmelse det klart at det ikke er ytelsene fra den siste arbeidsstat som må suspenderes, og videre at disse ytelser går foran ytelser fra bostedsstaten.

94. Etter ESAs oppfatning er det også klart ut fra denne bestemmelse at en person har rett til ytelser ved arbeidsledighet i den siste arbeidsstat også om han har mottatt ytelser etter lovgivningen i bostedsstaten. Dette er også i tråd med prinsippet om at det er siste arbeidsstat som er den kompetente stat for en arbeidsledig. Artikkel 71 i forordningen fastsetter et unntak fra dette prinsipp bare i den utstrekning den arbeidsledige krever ytelser ved arbeidsledighet i bostedsstaten etter artikkel 71 nr. 1 bokstav a) ii) eller artikkel 71 nr. 1 bokstav b) ii) i forordning nr. 1408/71.

95. ESA gjør videre gjeldende at det må tas hensyn til det forhold at en arbeidsledig kan ha begrenset kunnskap om trygderett, samtidig som han kan

trengte midler til livsopphold. ESA påminner imidlertid om at en arbeidsledig person ikke kan motta ytelser ved arbeidsledighet fra to forskjellige stater samtidig, i dette tilfelle Norge og Sverige.

96. ESA foreslår følgende som svar på spørsmålet:

1. *Det er uforenlig med artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EØF) nr. 1408/71 om anvendelse av trygdeordninger på arbeidstakere, selvstendig næringsdrivende og deres familiemedlemmer som flytter innenfor Fellesskapet å kreve fortsatt opphold eller bosted i den kompetente stat (siste arbeidsstat) for å kunne få ytelser ved arbeidsledighet for en helt arbeidsledig person som under sitt siste arbeid har hatt opphold der som "uekte" grensearbeider.*
2. *i) Artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i) i forordning (EØS) nr. 1408/71 er ikke til hinder for at den siste EØS-arbeidsstat (den kompetente stat) kan kreve at den arbeidsledige person melder seg regelmessig for de kompetente myndigheter der slik at vedkommende står til rådighet for arbeidsformidlingen i denne stat, forutsatt at meldekravene ikke i praksis gjør det umulig eller urimelig vanskelig å søke arbeid i en annen EØS-stat. Det er opp til den anmodende domstol å vurdere, i lys av alle sakens omstendigheter, om vedkommende i praksis kan overholde meldekravene fastsatt av den siste EØS-arbeidsstat.*

ii) En helt arbeidsledig person som ikke er en grensearbeider, som melder seg som arbeidssøkende ved arbeidsformidlingen og søker om ytelser ved arbeidsløshet i bostedsstaten, har fortsatt rett til å kreve ytelser ved arbeidsledighet etter artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i) i forordning (EØS) nr. 1408/71 i siste arbeidsstat (den kompetente EØS-stat) etter å ha meldt seg ved arbeidsformidlingen der. Utbetalingen av ytelser etter lovgivningen i bostedsstaten skal suspenderes for det tidsrom den arbeidsledige mottar ytelser ved arbeidsledighet fra den kompetente EØS-stat.

Europakommisjonen

97. Etter Kommisjonens oppfatning er det uomtvistet at Jonsson falt inn under artikkel 71 i forordning nr. 1408/71. Siden han reiste tilbake til sin bostedsstat mindre enn en gang i uken, var Jonsson en arbeidstaker som ikke var grensearbeider etter artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i forordningen.

98. Når det gjelder anvendelsen av artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i forordningen, anfører Kommisjonen at ifølge rettspraksis er det avgjørende element ved anvendelse av forordningens artikkel 71 sett under ett, vedkommendes opphold i

en annen medlemsstat enn den stat hvis lovgivning han var underlagt i sitt siste arbeidsforhold.¹³ Kommisjonen er av den oppfatning at begrepet “den medlemsstat der vedkommende er bosatt” etter artikkel 71 må være begrenset til den stat der arbeidstakeren, selv om han er ansatt i en annen medlemsstat, fortsetter å ha sin sedvanlige bopel, og der hans vanlige interessesentrum også befinner seg.¹⁴

99. Kommisjonen gjør gjeldende at artikkel 71 i forordning nr. 1408/71 søker å sikre at vandrearbeidere mottar ytelser ved arbeidsledighet på de vilkår som er gunstigst for å søke nytt arbeid.¹⁵ Det anføres at dersom en arbeidstaker som ikke er en grensearbeider, som under sitt siste arbeidsforhold var bosatt i en annen medlemsstat enn den kompetente stat, blir arbeidsledig, etter artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i forordningen har valget mellom bostedsstaten og siste arbeidsstat når det gjelder utbetalingen av ytelser.

100. Etter Kommisjonens oppfatning fikk denne kategori vandrearbeidere mulighet til å søke ytelser ved arbeidsledighet i den stat der de hadde sitt siste arbeidsforhold, siden det er mulig at deres tilknytning til denne stat er sterkere, slik at de dermed ville ha bedre sjanse til å finne nytt arbeid i denne stat, og mulighet som arbeidssøkende til å ta personlig kontakt med den kompetente institusjon.

101. Ifølge Kommisjonen gir artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i forordningen dermed helt arbeidsledige personer som var bosatt utenfor territoriet til den kompetente stat under sitt siste arbeidsforhold, og som ikke var grensearbeidere, mulighet for enten å kreve ytelser ved arbeidsledighet i den kompetente medlemsstat som om de var bosatt på dens territorium, eller å kreve ytelser ved arbeidsledighet i bostedsstaten som om det var der de sist var ansatt.

102. Ifølge Kommisjonen tas dette valg ved at den helt arbeidsledige personen stiller seg til rådighet for arbeidsformidlingen i staten der ytelsene kreves. Den aktuelle bestemmelse innebærer at den kompetente stat må skape en juridisk fiksjon om bosted og betale ytelser ved arbeidsledighet til vedkommende i henhold til intern rett som om han var bosatt på statens territorium. Dersom vedkommende på den annen side krever ytelser i bostedsstaten, har sistnevnte plikt til å skape en juridisk fiksjon om tidligere arbeidsforhold og utbetale ytelser ved arbeidsledighet i samsvar med intern rett som om vedkommende sist hadde vært beskjeftiget der.

103. Kommisjonen avviser statens påstand om at det er forenlig med artikkel 71 i forordningen å kreve bosted i den kompetente stat for helt arbeidsledige personer som har arbeidet i Norge, men som var bosatt i en annen medlemsstat,

¹³ Det vises til *Di Paolo*, som omtalt over (avsnitt 11).

¹⁴ Samme sted (avsnitt 12). Det vises også til *Knoch*, som omtalt over (avsnittene 21 til 23).

¹⁵ Det vises til *Mouthaan* (avsnitt 13), *Aubin* (avsnitt 12), *Miethé* (avsnitt 15–19) og *De Laat* (avsnitt 32 og 36), alle som omtalt over.

og videre at en person som har vendt tilbake til bostedsstaten og ikke lenger bor i den kompetente stat, etter artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i forordningen dermed har valgt å være underlagt reglene i sin bostedsstat.

104. Kommisjonen anfører derimot at formuleringen “som reiser tilbake til denne statens territorium” bare innebærer at bostedsbegrepet ikke nødvendigvis utelukker midlertidig opphold (“non-habitual residence”) i en annen medlemsstat.¹⁶ Videre gjør Kommisjonen gjeldende at artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i forordningen verken krever fortsatt opphold i den kompetente stat, eller at en person har vært eller må være bosatt der for å kunne kreve ytelser ved arbeidsledighet, siden en slik tolkning ville være i strid med artikkelens formål og ordlyd.

105. Kommisjonen er av den oppfatning at eksistensen av artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i forordningen, slik EU-domstolen har tolket den, klart må medføre at reglene som samordner trygdeordningene er basert på den forutsetning at det er mulig å stå til rådighet for arbeidsformidlingen på territoriet til en medlemsstat, og følgelig også å oppfylle vilkårene fastsatt i lovgivningen i denne medlemsstat, uten å være bosatt i medlemsstaten. I den utstrekning det fortsatt er mulig å stå til rådighet for arbeidsformidlingen i den kompetente medlemsstat og oppfylle forpliktelsene fastsatt i lovgivningen i samme medlemsstat, kan sistnevnte følgelig ikke nekte å gi ytelser ved arbeidsledighet etter artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i forordningen til en person som er berettiget, under henvisning til at han ikke har bosted på territoriet.¹⁷

106. Kommisjonen avviser også den norske regjerings påstand om at forordning nr. 883/2004 innførte endringer når det gjelder formålet med og tolkningen av bestemmelsen.

107. Kommisjonen bestrider slutningene Norges regjering trekker av *De Cuyper*¹⁸, om at kontrollhensyn tilsier at en arbeidsledig ikke bør kunne kreve ytelser i sin siste arbeidsstat uten faktisk å bo der.

108. Kommisjonen gjør gjeldende at *De Cuyper* gjaldt en annen kategori vandrearbeidere som ikke falt inn under artikkel 71 i forordningen. Kommisjonen peker på at EU-domstolen i avsnitt 38 i dommen understreker at forordningen viser til to situasjoner der den kompetente medlemsstat må tillate at mottakere av ytelser ved arbeidsledighet bor på territoriet til en annen medlemsstat samtidig som de beholder sin rett til ytelsen. Artikkel 71 i forordningen som gjelder arbeidsledige personer som under sitt siste arbeid var bosatt på territoriet til en annen medlemsstat enn den kompetente stat, er uttrykkelig nevnt som en av de to situasjoner.

¹⁶ Det vises til *Di Paolo*, som omtalt over (avsnitt 21).

¹⁷ Det vises til *Naruschawicus*, som omtalt over (avsnittene 24 til 27, særlig avsnitt 26).

¹⁸ Det vises til *De Cuyper*, som omtalt over (avsnittene 45 til 47).

109. Etter Kommisjonens oppfatning kan derfor dommen ikke tolkes slik at den innebærer at en arbeidsledig person som faller inn under artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i forordningen, ikke skal kunne søke om ytelser i sin siste arbeidsstat uten faktisk å bo der, slik Norges regjering antyder. Ifølge Kommisjonen følger det tvert imot klart av *Naruschawicus* at når det gjelder personer som faller inn under artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i forordningen, kan ytelser ved arbeidsledighet ikke være underlagt et bostedskrav.

110. Videre legger Kommisjonen til at i betraktning av målet som de grunnleggende friheter fastsatt ved unionsretten og EØS-retten forfølger, vil et krav om at en person som faller inn under artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i forordningen hele tiden skal være til stede på territoriet til nevnte medlemsstat, verken være berettiget eller forholdsmessig. Det ville gå ut over det som er nødvendig for å sikre at en arbeidssøkende overholder sine forpliktelser og ville effektivt hindre vedkommende fra å reise regelmessig tilbake til sin bostedsstat. Etter Kommisjonens syn har staten ikke lagt frem noen begrunnelse for å kreve at Jonsson stadig skal være til stede i Norge for å overholde de forpliktelser som hviler på arbeidssøkende, og det tilsyn som er på plass der.

111. Når det gjelder den nasjonale domstols spørsmål om det har betydning om den arbeidsledige bor i en stat som ligger i nærheten av den kompetente stat, slik at det er praktisk mulig for vedkommende å møte ved arbeidsformidlingen i denne stat selv om vedkommende ikke har opphold der, gjør Kommisjonen gjeldende at verken oppholdssted eller faktisk avstand mellom de berørte stater bør ha betydning for om den arbeidsledige har krav på dagpenger, så lenge vedkommende overholder lovens vilkår for å få ytelser ved arbeidsledighet i den kompetente stat.

112. Hva gjelder den nasjonale domstols spørsmål om det er av betydning for svaret på det første spørsmål om vedkommende har meldt seg som arbeidssøkende og søkt om ytelser ved arbeidsledighet i bostedsstaten etter å ha reist tilbake dit, fastholder Kommisjonen at det forhold at en person har søkt om ytelser i bostedsstaten ikke har noen betydning for tolkningen av artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i forordningen.

113. Kommisjonen understreker at Jonsson først søkte om og fikk dagpenger i bostedsstaten etter å ha fått avslag på dagpenger i Norge med den begrunnelse at han ikke hadde opphold der.

114. Kommisjonen bestrider statens argumenter og anfører at det ikke kan antas at Jonsson, da han søkte om dagpenger i bostedsstaten etter å ha fått avslag i den kompetente stat, foretok et valgetter artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i forordningen, da dette var et nødvendig skritt for å få midler til livsopphold. Derfor kan ikke denne anmodning anses som en søknad etter artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i forordningen.

115. Ifølge Kommisjonen hadde Jonsson videre rett til å kreve dagpenger i Norge da han stilte seg til rådighet for arbeidsformidlingen der. Dette er en rett som er hjemlet i unionsretten og som gjelder i EØS, og den faller ikke bort når en søknad om dagpenger urettmessig blir avslått av den kompetente stat. Kommisjonen mener at dersom en arbeidstaker fremmer krav om dagpenger i bostedsstaten etter å ha fått avslag på søknad om dagpenger i den kompetente medlemsstat med grunnlag i et oppholds krav som er i strid med EØS-retten, ville det klart være i strid med prinsippet om en effektiv virkning av reglene for trygdesamordning å hindre nevnte arbeidstaker i å utøve sin rett etter artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i forordningen.

116. Videre avviser Kommisjonen statens argument om at en helt arbeidsledig person som ikke er en grensearbeider, som melder seg for arbeidsformidlingen i sin bostedsstat, ikke lenger kan kreve dagpenger etter lovgivningen i den kompetente stat. I denne sammenheng anfører Kommisjonen for det første at ingen andre bestemmelser i forordningen fastsetter vilkår som begrenser anvendelsen av artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i) i forordningen. For det andre gjør den gjeldende at en slik tolkning ville være i strid med bestemmelsens formål, nemlig å optimere arbeidstakerens muligheter til å finne nytt arbeid. Slik Kommisjonen ser det, ville ikke dette mål kunne nås dersom vedkommende var fratatt sin rett til ytelser etter lovgivningen i en stat fordi han først hadde valgt å søke om ytelser i en annen stat.

117. På den annen side peker Kommisjonen på at en arbeidstaker verken kan motta dagpenger fra begge stater samtidig eller, dersom han bare står til rådighet for arbeidsformidlingen på territoriet til bostedsstaten, kreve dagpenger fra siste arbeidsstat.¹⁹ I denne sammenheng gjør Kommisjonen gjeldende at rett til dagpenger ved arbeidsledighet forutsetter at den arbeidsledige står til rådighet for arbeidsformidlingen der han er registrert.²⁰

118. Etter artikkel 71 nr. 1 bokstav b) ii) i forordningen skal ytelser som en helt arbeidsledig person mottar etter lovgivningen i bostedsstaten, suspenderes dersom han har fått rett til ytelser fra den kompetente institusjon i den medlemsstat hvis lovgivning han sist var underlagt. Etter Kommisjonens oppfatning bekrefter denne bestemmelse at en person kan beholde sin rett til ytelser ved arbeidsledighet i den kompetente stat selv om han har mottatt ytelser etter lovgivningen i bostedsstaten. Ytelser ved arbeidsledighet fra den kompetente stat får forrang ettersom ytelsene etter lovgivningen i bostedsstaten blir suspendert. Dette er også i tråd med prinsippet om at den kompetente stat for arbeidsledige arbeidstakere er deres siste arbeidsstat, og artikkel 71 i forordning nr. 1408/71 tillater unntak fra dette prinsipp bare i den utstrekning den arbeidsledige krever ytelser ved arbeidsledighet i bostedsstaten.

¹⁹ Det vises til *Aubin*, som omtalt over (avsnitt 19).

²⁰ Sak 20/75 *d'Amico*, Sml. 1975 s. 891 (avsnitt 4).

119. Når det gjelder statens argument om at det bare er lovgivningen i én stat som skal få anvendelse på en viss type ytelser, understreker Kommisjonen det faktum at det slett ikke er en ukjent situasjon for EUs regler for trygdesamordning at en person har rett til en viss type ytelser etter lovgivningen i forskjellige stater. Imidlertid er samordningsreglene til hinder for at ytelsene kan overlapse hverandre. Anvendelsen av artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i forordningen fører ikke til at en arbeidsledig kan motta dagpenger fra to stater, da utbetaling av ytelser i bostedsstaten skal suspenderes for den tid den arbeidsledige mottar dagpenger fra den kompetente stat, for å forhindre overlapping av de to ytelser.

120. Kommisjonen foreslår følgende som svar på spørsmålet:

Artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i forordning (EØS) nr. 1408/71 om anvendelse av trygdeordninger på arbeidstakere, selvstendig næringsdrivende og deres familiemedlemmer som flytter innenfor Fellesskapet er til hinder for at en kompetent medlemsstat (siste arbeidsstat) etter denne bestemmelse kan ha et krav i sin nasjonale lovgivning om bosted eller fortsatt opphold i den kompetente stat for å gi ytelser ved arbeidsledighet til en helt arbeidsledig person som ikke er en grensearbeider.

Det er ikke av betydning for retten til å kreve ytelser ved arbeidsledighet etter artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i) i forordning (EØS) nr. 1408/71 i den kompetente medlemsstat (siste arbeidsstat) at den arbeidsledige bor i et land i nærheten av den kompetente stat slik at det er mulig i praksis for vedkommende å møte ved arbeidsformidlingen i denne stat selv om han/hun ikke har opphold der.

En helt arbeidsledig person som ikke er en grensearbeider, som melder seg som arbeidssøkende ved arbeidsformidlingen og søker om ytelser ved arbeidsledighet i bostedsstaten, har fortsatt rett til å kreve ytelser ved arbeidsledighet etter artikkel 71 nr. 1 bokstav b) i) i forordning (EØS) nr. 1408/71 i den kompetente medlemsstat (siste arbeidsstat) etter å ha meldt seg ved arbeidsformidlingen der. Utbetalingen av ytelser etter lovgivningen i bostedsstaten skal suspenderes for det tidsrom den arbeidsledige mottar ytelser ved arbeidsledighet fra den kompetente medlemsstat.

Páll Hreinsson
Forberedende dommer